

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 gročev.
Stane četletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Razorožitvena konferenca.

Dne 2. februarja tega leta — na svečnico je bila slovesno otvorjena razorožitvena konferenca. Zvonovi vseh ženevskih cerkva so pozdravljali ta zbor državnikov, ki se je sestel z namenom, da bi našel pot do sporazuma med državami v vprašanju razoroževanja. Okoli 60 držav je zastopanih na konferenci, kateri predseduje bivši angleški zunanji minister Henderson. Vedno večje vsote izdajajo velike države za morilno orožje vsake vrste, medtem ko pritiska na narode gospodarska beda in pomanjkanje. Namen konference je, da te blazne izdatke, če že ne ukine, pa vsaj zmanjša in omeji.

Toda v istem času, ko se v Ženevi posvečujejo, kako naj se v bodoče prepreči vsaka vojna, divja na Daljnem vzhodu krvav boj. Tudi zastopniki Kitajcev in Japoncev sedijo pri zeleni mizi, kjer se govori o večnem miru, ki naj zavladava nad človeštvom; istočasno pa se med tema dvema narodoma vršijo prave bitke, ki zahtevajo tisoče žrtev. Zastopnik Kitajcev je menda v Ženevi zahteval, da naj bi se po radiju preneslo na konferenco grmenje japonskih topov, pokanje bomb in ropotanje aeroplanov, ki sejejo smrt na kitajska mesta in naselja.

Takšen je položaj človeštva: v Ženevi igrajo diplomati svojo igro, v vzhodni Aziji pa kaže resničnost svetu svoje krvavo lice. In vendar bi bile velike zapadne države v stanu, da napravijo takoj mir. Toda manjka jim odkritosrčnosti in resne volje! Amerikanski listi celo trdijo, da francoske tovarne na skrivaj zalagajo Japonce z vojnim materialom in Amerikanci napovedujejo, da bodo oni na isti način oboroževali Kitajce. Ako se to uresniči, potem bomo imeli res lepo sliko: narodi rumene rase se bodo med seboj klali, beli človek pa jih bo zalagal z morilnim orodjem. Ali se ne bo takšno početje krvavo maščevalo, ali belo pleme s svojo kulturo ne bo samo postalo žrtev duha, katerega je gojilo in podpiralo?

Saj tudi Evropa ni varna pred vojnimi grozotami. Vojaški strokovnjaki nam že vedo povedati, kaj nas čaka v prihodnji vojni. Še v preteklem stoletju so se izvojevale zmage na odprtem polju. Poveljnik je lahko z vzvišene mesta zasledoval potek bitke in poveljeval svojim četam. V zadnji svetovni vojni pa se je človek zaril pod zemljo. V strelskem jarku stisnjen je čakal vojak na smrt, ki je lahko vsak čas prirjula po zraku v obliki granate. Prihodnja vojna pa se ne bo bila niti pod zemljo, ampak v zraku. Vojnim grozotam ne bo izpostavljen samo vojak v uniformi, temveč vse civilno prebivalstvo: starčki, žene in otroci. Bojevniki v fronti ne bodo mogli ščititi zaledja; aeroplan bo plaval preko njih. Vaje, ki so se vršile v zadnjem času v Italiji, Franciji in Angliji, nam dajo slutiti, kakšnim grozotam bo izpostavljeno človeštvo, ako se pravčasno ne zave zmote, kateri je zapadlo.

Nočni napad zrakoplovov. Človek se omamljen zbudi iz spanja. Sirene tulijo, topovi grmijo, sliši se ropotanje sovražnih letal v zraku. Razsvetljava se takoj ukine, popolna tema zavladava in sedaj naj se reši, kdor more. Vzemite plinsko masko, teči v klet, zarij se kamor znaš! Iz višave padajo bombe in sejejo ogenj, rušijo hiše, širijo strupene pline. Obrambne naprave nikakor ne morejo zadoštvati. Poizkusi so pokazali, da bi se posrečilo kvečjemu najhen odstotek letal postreliti iz zraka; pa tudi s tem ne bi bilo mnogo pomagano, zakaj preden bo takšen zračni veli-

kan padel, bo izmetal že vso svojo municijo in celo v padcu bo še prinašal razdejanje.

Kako naj se varuje beden človek na zemlji? Tudi pod zemljo ne bo varen. Najtežje granate proderejo v vsako globino. Granata težka 1000 kg, se zarije do 24 m globoko v zemljo ali pa prebije 4 m debel beton. V takšni globini se razpoči in požene v zrak vse, ker je v bližini. Toraj bi bilo treba mesta podzidati z betonskimi kletmi, katerih zid bi moral biti do 5 m močan. To pa je predrago in tudi tam bi človek še ne bil zavarovan pred strupenimi plini.

Tako približno nam veččaki rišejo vojno bodočnosti. Človek bi mislil, da si bodo vsi narodi in vsa ljudstva brez izjeme edini v tem, da je treba takšno barbarsko pomorijo na vsak način preprečiti. Toda človeštvo je kakor gluho za vsa svarila. Kakor vlada med narodi strah pred sosedom in nezaupanje, tako tudi v posameznih državah.

Brutalna sila baš v sedanjem času obhaja orgije. V veliki Rusiji vlada sistem, ki pozna le sebe in nikakor drugega, ki brezobzirno zatira vse, kar ni boljševiškega. Vsako drugo prepričanje je prepovedano. Na zapadu pa se širi fašizem, ki je istotako zgrajen na sili in brutalni brezobzirnosti. Fašist pozna le fašista; kdor ne gre z njim, temu velja boj do ugonobitve.

Fašizem vlada danes v Italiji, kjer pred-

vsem z zatiranjem vsake tuje narodnosti, posebno pa slovanskih manjšin, sramoti dostojanstvo človeštva. Širi se v Nemčiji v obliki nacionalnega socializma in razgaja v Franciji kot nacionalni šovinizem. Tudi naša država ne more priti do notranjega miru, kajti imamo oborožene nasprotne tabore in vedno zopet nam napovedujejo diktaturo, ki hoče vladati

Pri obolenjih živcev, glavobolu, revmatičnih in protinastih bolečinah učinkuje Togal hitro in zanesljivo. Glasom notarijelnih potrdil priznava nad 6000 zdravnikov, med njimi mnogi znameniti profesorji, izboren učinek Togala. V vseh lekarnah. Cena S 2,40. 5/8

le s pestjo. Uniforme in vojaške parade še vedno mamijo glave, posebno mladini. Le počasaj najdejo odmeva klici onih, ki v imenu zapadnega človeštva in v imenu evropske kulture budijo k vzajemnosti in bratstvu. Saj menda evropskemu človeku ni zapisana usoda, da si bo sam zopet porušil veličastne spomenike svoje več kot tisočletne kulture in da mu bo čudežni napredek tehnike le sredstvo, da z njim ugonobi samega sebe.

Računajo, da bo konferenca v Ženevi trajala več mesecev, upamo, da bodo zastopniki narodov našli pot do sporazuma in zajemnosti. Da pa se to posreči, je treba tudi v domovini gojiti in širiti mesto sile in sovraštva duha pravičnosti in sprave.

Deželni zbor.

Razprava o kmečki zbornici prekinjena. — Mnenja smo, da mora deželni kulturni svet izginiti. — Konkurenčni gospodinjstvo-kuharski tečaji. — Boljše danes nego jutri. — Landbund pomnožuje deželni primanjkljaj. — Obstruktivski govori landbundovcev. — Landbund hoče zapustiti svoje postojanke. — Še se bo govorilo o kmečki zbornici.

Dne 5. februarja pričeta glavna razprava o kmečki zbornici se je v soboto, dne 6. t. m. prekinila in postavile na dnevni red druge točke.

Predvsem se je dovolilo celovski občini, da sme letos pobirati 400 odstotno občinsko doklado na zemljiški in hišni davek. Poročevalec inž. Pichler je grajal neko pismo deželne vlade, ki govori o delovanju in finančnem stanju mesta Celovec. Nar. soc. je mnenja, da dolgov niso krive kolektivne pogodbe, temveč stara uprava, ki se je naslanjala samo na posojila. Inž. Pichler pojasnjuje, da je imela občina prej 2 osebna avtomobila, sedaj pa ima samo enega in poleg tega šofer nima niti dosti dela, da se mu je moralo odkazati še drugo delo. Tudi ni res, da bi se županom in mestnim svetnikom zvišale plače; županom in mestnim svetnikom se je znižala plača za 35%, mestnim uradnikom pa samo za 12%, da dobiva 4 do 5 mestnih uradnikov višjo plačo nego župan, ki nosi vendar največjo odgovornost.

Deželni vladi se dovoli, da sme letos za kritje izrednih potreb najeti posojilo 1.7 milijona S. — Dalje se dovoli deželni vladi, da sme prodati nekaj manjših parcel deželne lastnine in drugo večjo zamenjati. Brez posebnega dovoljenja deželnega zbora sme v bodoče prodati vsako leto za 50.000 nepremičnega deželnega premoženja, pustiti deželno premoženje obremeniti s servitutami in stavbnimi pravicami do višine 5000 S in prodati premično deželno premoženje do višine 20.000 S.

Dohodki dežele na podlagi zakona o pospeševanju tujskega prometa ne zadostujejo za tujskoprometno propagando. Zato se je tozadevni zakon izpremenil v toliko, da morajo znanprej prispevati v ta sklad vsi gostil-

ničarji in mešani obrati, ki imajo v letu 3000 S čistega dobiča.

Ko je bil v Porečah vladni komisar, je dal v najem Parkhotel, ki je bil povsem deficiten v upravi občine. Občina dobi v letu nekako 50.000 do 60.000 S najemnine. Heimatblokovci stavijo nujni predlog, da se najemninska po-

Za

denar,

ki ga stane ena sama škatlica vžigalic, morete piti skozi ves teden.

Kathreiner.

Tako je poceni!

godba razveljavi in preišče, kako je prišlo do oddaje hotela. Predlogu ni bila priznana nujnost.

Zopet kmečka zbornica.

Glavna razprava o kmečki zbornici se je nadaljevala dne 11., 12. in 13. t. m., a še ni bila končana in se nadaljuje v pondeljek 22. februarja. S strašansko žilavostjo se drži Landbund deželnega kulturnega sveta, četudi je že

sam priznal, da je zastarel in ne odgovarja več. Landbund pristane na kmečko zbornico samo pod pogojem, da se sprejmejo tudi posli, da se zviša za volilno pravico obseg posestva, da se uvede volitev po razredih, da se prevzamejo podružnice deželnega kulturnega sveta kot organizatorična podlaga, drugače bo sprememba zakona preprečil. Odpor je umljiv, kar s kmečko zbornico izgine kulturni svet, kmetijske podružnice in z njimi premoč Landbunda v gospodarstvu na Koroškem. Deželni kulturni svet je izgubil zaupanje med kmeti z razdelitvijo zasilne podpore, z visokimi potnimi stroški — lani 134.000 S — s pristransko delitvijo subvencij itd. **Nam Slovencem je še dobro v spominu prirejanje konkurenčnih gospodinj-sko-kuharskih tečajev povsod tam, kjer jih je prirejala naša prosvetna organizacija. Ko se je v katerem kraju izvedelo, da bo slovenski gospodinj-sko-kuharski tečaj, takoj je landbundovski deželni kulturni svet ugodil prošnji landbundovskih pristašev v dotičnem kraju in priredil konkurenčni tečaj. Zato naj prejme zaslužen plačilo. Za tako pristransko organizacijo se mi ne moremo navduševati in naša stranka je za vsako rešitev, ki na katerikoli način iztrga zastopstvo gospodarskih interesov na Koroškem Landbundu iz rok.** Hvalisanje landbundovskih poslancev in snubljenje drugih strank prihaja veliko prepozno, ker ogorčenje nad delovanjem deželnega kulturnega sveta je doseglo svoj višek.

Ali so to prijatelji kmeta, ki zavlačujejo sprejem tako potrebnega zakona, ki govorijo cele dneve v deželnem zboru, ki pomnožujejo s svojo obstrukcijo deželni primanjkljaj v škodo davkoplačevalcev? Za vsako sejo se izplača poslancem 800 S na pristojbinah, zraven pridejo še stenografi in drugi izdatki. Štiri dni se je že govorilo o kmečki zbornici in za to brezplodno razpravljanje je morala izplačati deželna blagajna poslancem že 3200 S; koliko dni se bo o njej še razpravljalo prihodnji teden, se ne ve. Za ta izdatek se imamo zahvaliti Landbundu, ki noče opustiti svoje važne politične postojanke.

Pretekli teden so govorili sami landbundovski poslanci. Po številu govorjenih ur se prekosili celo bivšega našega poslanca Grafenauerja, ne pa po nepretrganem govoru. Imeli so vedno nekaj časa vmes, da so se odahnili in pripravili novo gradivo.

Kot prvi je govoril posl. Werner, ki se je opiral na razne naročene resolucije kmetijskih podružnic, da naj se izvede o kmečki zbornici ljudsko glasovanje, kakor se to dela v Švici, da bo zbornica zahtevala nove obremenitve, da mora biti za volilne upravičence kmetijstvo glavni poklic in da eno samo volilno okrožje pri splošni, enaki in neposredni volilni pravici ni priporočljivo, ker bi se zbornica politizirala, pač pa volilni okraji, s katerimi imamo posebno mi Slovenci zelo slabe izkušnje.

Posl. Sattlegger je istotako toplo zagovarjal deželni kulturni svet, ki je bil v raznih panogah naravnost vzoren. Govoril je v imenu 80% (?) koroških kmetov, ki so s sedanjo ustanovo zadovoljni, in zahteval, da pridejo v zbornico tudi posli.

Posl. Ferlič se je trudil 3 in pol ure in odbijal napade na deželni kulturni svet. Odgovarjal je vsakemu govorniku po vrsti in obširno dokazoval na podlagi statističnega materiala, da deželni kulturni svet slovenskega ozemlja ni zanemarjal. Njegov govor nas o potrebi deželnega kulturnega sveta pač ni mogel prepričati, četudi je bilo po njegovih navedbi na slovenskem ozemlju v teku šestih let 300 zborovanj, ki so bila seveda samo nemška zborovanja, ki jih domače prebivalstvo ne razume. Prišel je z mnogimi izpreminjivalnimi predlogi, ki se morajo sprejeti. Nič mu ni, četudi bi moralo priti vsled tega do novih deželnozbornskih volitev. Ves statistični material so mu dali na razpolago seveda uradniki deželnega kulturnega sveta. Zelo moramo dvo-miti, da so si s tem podaljšali življenje.

V petek je eno uro govoril najprej posl. Sattlegger, nato pa 6 in pol ure posl. inž. Schumy, ki se je bavil z organizacijo vseh mogočih kmečkih zbornic v Evropi. To je dalo posl. Simi povod, da ga je z medklicom vprašal, če mogoče tudi ve, kako je izgledala žitna zakladnica egiptskega Jožefa. Seveda je tudi on zagovarjal delovanje dež. kult. sveta.

Svoj govor je nadaljeval v soboto. Govoril je 2 uri, skupaj tedaj 8 in pol ure. Po njegovem mnenju bi se izdatki za seje lahko prihranili, če bi se zakonski osnutek ne predložil deželnemu zboru. Posl. Schumyja je podpiral vsenemški govornik dr. Plasch, ki seveda nad zbornico nima interesa, ker ne zastopa kmetov. Pravi, da je za zbornico še časa in da bo tvorila samo torišče političnih strank. — Do prihodnje seje se bodo vršila pogajanja med strankami.

Važne izpremembe so se zgodile v zadnjem času pri Narodni banki in Kreditnem zavodu. Po ostavki dr. Reische je bil imenovan za predsednika Narodne banke bivši finančni minister dr. Kienböck, ki je zaupnik dr. Seipla in pristaš desnega krila krščansko-socialne stranke. To imenovanje ni samo dalekosežne važnosti z gospodarskega in finančnega vidika, temveč mu pripisujejo tudi velik notranje in zunanje-politični pomen. Pravi se, da je imenovanje v zvezi s posetom francoskega poslanca pri kanclerju. Vsenemški krogi govorijo o tem, da se oddaljuje Avstrija od Nemčije in se približuje Franciji. Menda je francoski poslanik obljubil posojilo 100 milijonov S. Baie bo dr. Kienböck omilil najhujše ostrosti devizne odredbe in ukinil klirinški promet z nekaterimi državami. Predvidoma bo odstopil tudi glavni ravnatelj Narodne banke dr. Brauneis in njegovo mesto zasedel ministerialni svetnik dr. Rizzi, ki vodi valutni oddelek finančnega ministrstva. Izprememba se je izvršila tudi pri Kreditnem zavodu. Za glavnega ravnatelja je bil imenovan Holandec van Hengel, ki že dalj časa sodeluje kot strokovnjak pri sanaciji zavoda. Plačo bi imel zelo visoko: Kreditni zavod mu da 100.000 S na leto, inozemski upniki pa 300.000 S. S to plačo bo lahko brezskrbno živel. Splošno se računa, da ima zavod okoli 50 milijonov S čiste izgube, 600 milijonov dolguje Narodni banki, 450 milijonov inozemskim upnikom in na vlogah okoli 250 milijonov S. Predlogov za sanacijo zavoda je več. Nekateri gospodarstveniki smatrajo za dobro, da bi se na razvalinah starega zavoda osnovala povsem nova banka s kapitalom 300 milijonov S.

O notranji razorožitvi se je izjavil novi notranji minister Bachinger uredniku „Neue Freie Presse“. Razorožil bo vse tiste organizacije, ki stoje v službi strank in so oborožene. Z vsemi silami bo skušal izvesti pravično razorožitev na vse strani. Če se mu posreči doseči v ta namen podporo vodilnih osebnosti posameznih strank, potem se bo ta razorožitev izvršila brez vsakih zaprek. — O glasovih glede prevrata je izjavil, da o prevratu ne more biti govora, ker ima kmetiško prebivalstvo preveč svojih lastnih gospodarskih skrbi in nima nikake volje spuščati se v politične pustolovščine. Toda če bi kdo že hotel kaj takega poizkusiti, bomo tako močni, da bomo preprečili, saj imamo dovolj vojaštva, orožništva in policije. Prevrat bi Avstriji le škodoval. — O nedavnih dogodkih na univerzi je minister izjavil, da niso v skladu z avstrijsko kulturo.

DOMAČE NOVICE

Naša manjšina na avstrijskem Koroškem in nemška manjšina v Jugoslaviji. Pod tem naslovom čitamo v „Domovini“, da je na rednem sestanku narodnega predstavništva v Beogradu govoril g. senator dr. Valentin Rožič sledeče: „Povdarjam, da tvori celotna dravska banovina most, preko katerega hoče prodreti nemški Drang nach Osten und Süden (pritisk na jug in vzhod) na Jadransko morje, zato je treba vso gospodarsko in finančno pažnjo posvetiti prav naši obmejni pokrajini. G. dr. Kraft, zastopnik nemške manjšine v Jugoslaviji, naj mi oprost, da samo mimogrede brez zavratnih namenov odgovorim na njegove pritožbe in izvajanje glede Nemcev v Jugoslaviji le v toliko, da smelo ugotavljam, da so koroški Slovenci, stotisoč po številu, v Avstriji brez vsakih manjšinskih narodnih šol in brez vseh političnih pravic in nimajo niti svojega zastopnika v dunajskem parlamentu, kjer bi se mogel pritožiti takokakor poslanec g. dr. Kraft v Jugoslaviji. Nemci v Jugoslaviji pač nimajo povoda pritoževati se zaradi kakega narodnega in kulturnega zatiranja. Naj le

da Avstrija narodne pravice, šole in kulturno samoupravo koroškim Slovencem, zakaj kar bodo dobili koroški Slovenci v Avstriji, to bo dobila tudi nemška manjšina v Jugoslaviji.“

Bistrica v Rožu. (Depolitizacija šole!) Gotovim ljudem ni bilo po volji, da se je slovenska pevska prireditelj vršila v „nemških“ Borovljah in da so Slovenci tako predrzni, da so nabili celo pri nas slovenske lepake. To dejstvo je spravilo tudi našega nadučitelja iz ravnotežja. Domačo kulturno prireditev je vzel kot politično zadevo in pravil otrokom v šoli, da bi taka predrznost pomenila v Jugoslaviji 10 let ječe; namreč če bi kdo nalepil nemške lepake! Čudil se je pred šolarji — pred šolarji se je pač lahko čudil — da se pri nas kaj takega sploh dovoljuje. Ta gospod pač zelo slabo pozna, kakšne pravice imajo Nemci v Jugoslaviji. Nemci v Jugoslaviji imajo nemške osnovne šole z nemškim učiteljstvom in nemško učiteljsko. Kaj takšnega mi na Koroškem lahko iščemo podnevi s svetilko. Seveda takšnega učiteljstva, kakršno je na naših utrakvističnih šolah, na jugoslovanskih nemških šolah ni, ker Jugoslovani nočejo vzgajati renegatov, ki so strup za večino, pri nas pa je vse v službi vzgoje renegatstva. „Kočna“ in slovenski pevci v Svečah so mu posebno trn v peti. Računa, da se v petdesetih letih na Koroškem — tedaj tudi njega ne bo več na svetu — ne bo govorilo več slovenski, zakaj Poreče so bile nekaj tudi slovenske, sedaj pa je po njegovem mnenju vse nemško. Navedel je ta gospod še druge kraje, kjer se je slovenski jezik že deloma izpodrinil. Po mnenju našega nadučitelja so l. 1866 vsi slovenski kraji zahtevali nemške šole — da nadučitelj dvojezične šole tako malo pozna gibanje za slovensko šolo, je za njega pač zelo slabo izpričevalo. Črpa to bržkone samo iz nemških priznanih pristranskih virov. Na Koroškem menda sploh ni nobenega kraja, kjer bi bili naseljeni samo Slovenci; vse je jezikovno mešano. Mi pa vemo, da je domače prebivalstvo povsod slovenskega porekla in da govorijo drugi jezik samo privandrani delavci, rajhovski ravnatelji, nemški gozdarji, učitelji, tajniki itd., katere so poslali Nemci v slovenske kraje samo zato, da bi čisto slovensko pleme osvežilo pokvarjeno nemško kri. To priznavajo Nemci sami. V svoji vsenemški maniji je nazadnje še vprašal otroke, kje imajo svoje sorodnike. Večina naših malih je morala odkritosrčno priznati, da imajo svoje sorodnike onstran meje in da so Slovenci. To mu je vzelo sapo. Prešel je celo povsem na politično polje in govoril o volitvah v Jugoslaviji in o priključitvi k Nemčiji. Čudimo se, da ga šolska oblast ne nastavi na kakšni višji šoli, kjer bi mu bila dana prilika za prodajanje svoje modrosti. Pa tudi vsenemška stranka bi imela tukaj lepo torišče, da izvede svojo zahtevo o depolitizaciji šole. Proč z učitelji, ki v šoli politizirajo! V tem slučaju se tudi mi pridružujemo vsenemški stranki. Zelo hvaležni bi bili našemu nadučitelju, da bi predaval svojim otrokom tudi zgodovino slovenskega naroda na Koroškem. Ker je bržkone ne pozna, mu na tihem povemo, da smo bili Slovenci prvi na Koroškem in da sedaj celo nemški zgodovinarji priznavajo, da je bilo ustoličenje na Gosposvetskem polju res slovenski obred. S tem dajejo koroškimi zgodovinarjem klobuto. Pa bi moral končno nadučitelj vedeti, da živi od nas in od naših žuljev. In mi protestiramo proti taki vzgoji naše mladine! Sodbo o takem učitelju pa prepuščamo javnosti.

Znameniti slikar Marko Pernat. (Kje je bil rojen?) Marko Pernat je bil znamenit pokrajinski slikar. Znamenite so njegove slike Velikega Kleka, Karavank, Vrbskega jezera i dr. Umrl je 30. marca 1871. v Št. Rupertu pri Celovcu in je ondi pokopan. Rojen je bil po skoro soglasni sodbi 6. julija 1824. A kje, to še ni dognano. V registrih ljubljanske deželne vlade (prošnja za potni list) se l. 1846 imenuje: „slikar Marko Pernat iz Tinj“ in l. 1846 zopet: „slikar Marko Pernat s Koroškega“. Rojen je pač nekje v Podjuni, a v kateri župniji, ni znano. Potrebno bi bilo, da se to dožene. Tudi ni gotovo, pod katerim imenom je vpisan v krstno knjigo: Pernat ali Pernhart ali Bernhart. Treba bi ga bilo iskati pod temi imeni v župnijah tinske dekanije ali pa v sosednjih župnijah dobrolske dekanije. Skrajni čas je, da

Persil für alle Wäsche!

ugotovimo rojstni kraj znamenitega koroškega slikarja. Eventuelne podatke prosimo na dekanijski urad Tinje.

Krakauer Schreib-Kalender je letošnje leto izšel v založbi Karl Ueberreuther, Wien, IX/2, Alserstrasse 24 in obsega 400 strani ter stane S 3.80. Omenjeni Koledar je pomožna knjiga za vsakega obrtnika in trgovca, ker vsebuje poštno pristojbino, novejšo železniško tarifo, razlago vseh davkov, kolkov, pristojbin, razlago socialnega zavarovanja itd., same stvari, ki se rabijo vsak dan v življenju. Koledar navaja dalje vse državne poslance, sestavo ministrstev in predstojnikov uradov, zunanja zastopstva Avstrije in inozemska v naši državi, poštno urade, deželne poslance, deželne vlade, okrajna glavarstva, šole, pravosodstvo, denarne zavode, stanovska zastopstva, avstrijsko službeno pravo, seznam dunajskih cest itd. Brez dvoma je Koledar velikega pomena za onega, ki ima zveze z drugimi kraji in glavnim mestom države.

Kazaze. (Inštalacija.) Z radostjo smo na svečnico spremljali v procesiji novega župnika č. Luko Oizingerja iz župnišča v cerkev k inštalaciji, ki jo je izvršil č. dekan Hribar iz Pliberka, ki je bil obenem naš prejšnji provizor. Med opraviom je pridigal č. prošt iz Tinj o dolžnostih in oblasti župnika in o dolžnostih farmanov do njega. Besede smo si ohranili v srcu in jih hočemo izpolnjevati kakor se spodobi udanim vernikom. Novega župnika izkreno pozdravljamo, nam pa daj Bog milosti za pošteno življenje!

Suha. (Inštalacija in drugo.) V pustnem času se govori pravzaprav samo o ženitovanjih. Pri nas pa smo poleg teh obhajali še drugo izredno slavnost. V nedeljo 31. jan. se je vršila inštalacija č. župnika dr. Franca Zeichna. Ob 9. uri se je pred župniščem zbrala množica faranov in vernikov iz sosednih far. Štiri dekleta in neka žena so pozdravile č. župnika s prisrčnimi deklamacijami, nakar je sledila procesija v cerkev. Pokanje topičev je spremljalo procesijo in izražalo veselje faranov. Slavnostno pridigo je imel č. dekan iz Pliberka, ki je govoril o nalogah dušnega pastirja in dolžnostih vernikov. Da bi ljudstvo spoznalo in si vtisnilo v srce to pridigo in se rado zbiralo okrog svojega duhovnega očeta: Temu je sledila asistiranja sv. maša, ki je bila za rašo faro nekaj posebnega. Tako je minula nedelja sredi zime bolj živahno nego navadno žegnanje. Želja nas faranov ob tej priliki je, da bi č. župnik obhajal med nami več jubilejev. — Ivan Skubl, p. d. Rapnik je tako dolgo gledal s svojega visokega hriba v dolino, da si je izbral Zgornje Črešnikovo hčerko Roziko za družico. Danijelerjeva Micka pa je obljubila svojemu ženinu v Pliberku, da mu bo zvesta žena. Novoporočencem želimo obilo sreče in blagoslova. — Ob koncu starega leta je v Libeličah onstran meje umrl p. d. Prajsov oče Janez Staudekar. Dokler nas še ni ločila meja, je bil dolgoletni župan naše občine. Da smo ga še vedno spoštovali, je pokazal njegov pogreb. Udeležil se ga je tudi libeliški rojak, njegov duhovni sin č. župnik iz Globasnice. Ob grobu se je poslovil od njega domači č. župnik, tamošnji pevski zbor in cerkveni pevci pa so zapeli na domu in ob grobu žalostinke. Bil je značajan in veren mož. Dne 13. jan. je v Podvasi umrla ena najstarejših dekel v 75. letu starosti, ki je služila nad 50 let pri kmetu Gruščanu. Zaslužila si je častno diplomu. Naj oba v miru počivata! — Na pustni večer o polnoči je ogenj vpepelil v Podvasi Rebernarjevo gospodarsko poslopje. Vzrok požara ni znan.

Dunaj. (Mohorjani, pozor!) Čas priglasitve k Družbi sv. Mohorja se bliža svojemu koncu. Kdor se še ni vpisal, naj se požuri. Priglasiti se more pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu, posredoval pa bo gotovo tudi Slovenski krožek in druga slovenska društva na Dunaju. Priglašenim dostavi Družba sv. Mohorja v Celovcu položnice.

Bilčovs. (Kmetijska podružnica) Dne 31. jan. smo imeli občni zbor tukajšnje podružnice deželnega kulturnega sveta, ki je štela v minulem poslovnem letu 75 članov. Na občnem zboru se je poročalo v delovanju in stanju blagajne, kar so vzeli navzoči člani brez ugovora na znanje. Nato se je volil novi odbor, ki ima po dosedanjih pravilih šestletno poslovno dobo (menda tako dolgo ne bomo

čakali na kmečko zbornico, četudi Landbund obstruira sprejem dozadevnega zakona. Ur.). Z malimi izpremembami je ostal stari odbor z dosedanjim načelnikom Mihaelom Einspielerjem na čelu. Po volitvi se je sprožilo vprašanje za ali proti kmečki zbornici. Po daljši razpravi so se skoraj vsi navzoči člani izrekli za to, da se tudi tukaj enkrat napravi red in ustanovi kmečka zbornica, kjer bodo imeli odločevati vsi kmetje, pa ne samo pristaši Landbunda.

Gorenče. Mašni bratje so si nabavili zastavo. Izdelal jo je Karl Zouhar v Celovcu. Zastava je lepo izdelana. Največ zaslug za nabavo nove zastave ima voditelj mašnih bratov Janez Škorjanc. Sliki na zastavi predstavljata resnico: po križu k vstajenju.

Sinča vas. (Krasen uspeh.) Škocijanski župan Besser je vzredil in spital bika, ki je tehtal čez 1100 kg. To je bila krasna žival, krotka in kar je treba pribiti: bil je domače, marijadvorske pasme. Torej nam ni treba uvažati od ostan Drave tako hvalisane simendolske pasme, ki je nekoliko bolj rahla in zahteva mnogo boljše krmo, ki je pa mi v Podjuni nimamo. Izboljšujmo domačo pasmo, bodimo pri izbiranju plemenske živali zelo previdni, pridelujmo dosti krme, boljše malo, a to bolj skrbno in dobro redimo, in uspeh ne bo izostal.

Škocijan. (Razno.) Pust smo pri nas pokopali še dovolj častno. Prinesel nam je smrt pridnega 77 let starega Tancerjevega očeta Josipa Jerneja v Klopincu. — Porok smo imeli šest. Kamenski ženini so nam v par letih porabili kar 5 nevest. H Kogelniku se je prižejala Melharjeva Malka, k Blatniku Drčejeva Lizka, k Kuhleju Pavlova Micka, k Lipanu Kozova Kristina in Dajčman v Btinji vasi nam je letos odpeljal Ravberjevo Katerino. Zdaj jih ne damo več, dokler nam Kamenjani ne vrnejo. V Mohličce k Anderlu smo letos dali Urhovo Pepko v povračilo za Povodnovo gospodinjo v Klopincu. V domači fari smo obhajali Kosovo in Zrnovo poroko. V Št. Lovrencu smo dobili mladega posestnika Lovrenca Murko k Mlinarju, srejski Štuk je dal Lenko h Grajfu, Janez Povoden je prevzel Jarčevo posestvo v Straži vasi in se oženil s Kolmanovo Angelo; Kazaški č. župnik je tukaj zvezal svojo farmanco Marijo Razdevšek, ki se je poročila z mizarjem Mubijem in se preselila v Železno Kaplo. Vsem skupaj želimo srečno družinsko življenje, polno božjega blagoslova in še posebej potrpežljivosti v današnjih nevarnih časih, ki prihajajo kot huda nevihta v poletnem času. Potere jih naj, a stere nikar!

Pečnica (Umrl je mož...) Komaj sta minula dva tedna, odkar smo pokopali Mlinarjevega očeta v Malnicah, ki je tvoril izmed posestnikov častno izjemo in bil, kakor je pokazala obilna udeležba pri pogrebu, priljubljen pri vseh — že nam je smrt ugrabila najboljšega moža naše fare, velespoštovanega Pečnikovega očeta na Pečnici v 61. letu starosti. Četudi je bolehal celih šest let na vodenici in trpel silne bolečine, vendar je prišla nagla smrt za vse nepričakovano in napravila v naših vrstah globoko, nenadomestljivo vrzel. Celih 30 let je bil rajni tukajšnji cerkveni ključar in je kot tak neizrekljivo veliko storil in žrtvoval za domačo farno cerkev. Istotako dolgo je kot občinski odbornik častno in neustrašeno zastopal našo stvar. Bil je mož žive, globoke vernosti, praktičen katoličan, pravi oče revežev in sirot, mož neupogljivega značaja, najboljši gospodar na Pečnici, pa ravnotako tudi iskren rodoljub. Da, v njegovem srcu ni žarela samo iskra, ampak je gorel plamen nemajmene ljubezni in zvestobe do lastnega naroda. Še v svoji dolgotrajni bolezni se je vedno živo zanimal za našo stranko in njeno politiko. Zares, po vsej pravici je povdarjal domači č. župnik na njegovem grobu: Umrl je mož... mož, da ga boljšega ni imela vsa dolina. Kako ga je spoštovala ne samo domača fara, ampak tudi vsa okolica, pokazal je veličasten pogreb, kakršnega Pečnica še gotovo ni videla. Okrog 1200 ljudi je prihitelo iz vsch

krajev, da mu izkaže zadnjo čast. Pet duhovnikov ga je spremilo k večnemu počitku, požarna bramba, koje prvi načelnik je bil rajni, mu je dala častno spremstvo, godba je svirala žalne komade, na domu in ob grobu so mu pevci v slovo zapeli ginljive žalostinke. Domači č. župnik se je na grobu spominjal vrlin in zaslug, ki si jih je rajni pridobil za cerkev, faro in občino. Kmet Resman se je v imenu lovskega društva poslovil od njega. — Težka izguba je zadela Pečnikovo družino, a v tolažbo naj ji bo izredno spoštovanje in ljubezen, katero je rajnemu očetu izkazala ob pogrebu ne samo fara, ampak tudi vsa bližnja in daljna okolica! Ti pa, dragi Pečnikov oče, spavaj sladko po trudopolnem svojem potovanju tam poleg ljubljene domače cerkvice, za katero si si stekel nevenljivih zaslug!

Rinkole. (Smrt.) Dne 28. januarja smo pokopali 70 letnega pridnega in zvestega hlapca Janeza Sadjaka, p. d. Klančnikovega Aneja, ki je služil čez 40 let pri istem gospodarju, zakar je bil odlikovan od deželnega kulturnega sveta. Anej je šel po plačilo k večnemu gospodarju, ki si ga je pridobil s svojim pridnim, poštenim in vernim življenjem. Svetila mu večna luč!

Loče ob Baškem jezeru. († Janez Wallar-Kovačič.) Žalostno so oznanjali zvonovi iz visokih lin in črna zastava je spominjala s ponosnega stolpa: Naš spoštovani cerkveni ključar Janez Wallar-Kovačič je zatisnil svoje trudne oči za ta svet. Vsaka fara ima svojo zgodovino in svoje velike može, ki so drugim voditelji z besedo, z vzgledom in delom, z vsem življenjem. Tak velik mož je bil rajni Kovačič. Z besedo je v krogu svojih znancev vedno ščitil pravico, resnico in vero. H krivici in laži je molčal le tedaj, ko je videl, da je izgubljena vsaka beseda. Svoje narodno in versko prepričanje pa je kazal tudi pred vsem svetom. Sramu in strahu ni poznal. In zato so ga spoštovali prav vsi, prijatelji in nasprotniki, kot značajnega moža poštenjaka. Po poklicu je bil krojaški mojster in kmet. Opravljal je vsa kmečka dela doma, na polju, v gozdu in obenem je izvrševal svojo rokodelsko obrt z veliko spretnostjo. Delal je ne samo od zore do mraka, ampak zares tudi iz noči v noč. Zato se je iz revnih razmer z žilavo pridnostjo, z veliko poštenostjo in z močnim zaupanjem na Boga povzdignil do skromnega blagostanja. Ob nedeljah in praznikih se je po službi božji doma vsedel h knjigi in k listom. Po naravi dobro nadarjen si je v tej domači šoli pridobil bogato znanje, katero mu je pomagalo do vedno večje življenske modrosti. Zato je bil vsak rad v njegovi družbi, kadar je modroval ali pa se šalil. Svoji družini skrben oče je imel tudi veliko srca za občestvene potrebe. 47 let je bil pri domačem gasilnem društvu, kjer si je priboril mnogo pohvalnih priznanj in odlikovanj. Naši farni cerkvi je bil skozi 33 let zvest in skrbljiv ključar; koliko potov in del naredil brez zemeljskega plačila v božjo čast. Še zadnje dni pred smrtjo mu je škofijstvo v Celovcu izreklo zahvalo za vso skrb, katero je imel s cerkvijo. Vse življenje je delal in skrbel le za druge. Ko ga je prisilila bolezen in je pomislil tudi na se, je bilo že prepozno. Truden je zaspal sedemdesetletnik vdan v voljo božjo in je šel po plačilo, katero je pripravil Gospod svojemu zvestemu hlapcu. V nedeljo 7. februarja popoldne je rajnega Kovačičevega očeta spremljala na božjo njivo pri sv. Urhu ogromna množica ljudstva od blizu in daleč, cerkveni pevci so mu zapeli v slovo in vrlji gasilci so svojemu tovarišu izkazali zadnjo čast s parado brez godbe, kakor je bil rajni sam želel. Naš domači g. župnik je skrbnemu družinskemu očetu in zvestemu cerkvenemu ključarju govoril poslovilne besede in mu želel, naj Nebeški ključar odpre svojemu dobremu služabniku nebeški raj. — Težko prizadeti Kovačičevi družini izrekamo naše sosedsko sožalje. Mi vsi pa, ki živimo okrog sv. Urha na Hribu, v Ločah, v Dobju, na Rutah, v Ratenčah, v Podgorjah in Bačah, ki smo poznali in občudovali rajnega Kovačičevega očeta,

zatržno sklenimo: Spomenik postavimo mu tak — da skuša slednji biti mu jednak!

Knez Hans Orsini-Rosenberg umrl. Dne 11. t. m. je bil položen v družinsko grobnico v Št. Rupertu pri Celovcu majoratnik (majorat je dedno sosledstvo pri fidejkomisu, pri katerem ima užitek od posestva vedno oni, ki je v najbližjem sorodstvu z utemeljiteljem) in posestnik fidejkomisa (neprodajno dedno posestvo) v Greifenbergu, Kamnu, Grabštanju in Welzenegg pri Celovcu Hans knez von Orsini in Rosenberg ob udeležbi ogromne množice ljudstva v starosti 39 let. Najprej je zbolel za angino, pozneje pa je bolezen prešla v glavo, kjer je povzročila gnojenje, ki se ni dalo ozdraviti niti z operacijo. Umrl je na dunajski kirurški kliniki in bil prepeljan v Welzenegg. Njegov fidejkomis obsega 8000 hektarjev površine in je bil tako eden največjih posestnikov Koroške. Gospodarsko in družabno je igral veliko vlogo. Zapušča 4 majhne otroke. Knez Orsini-Rosenberg je bil tudi velik pospeševatelj in podpornik Heimatschutza.

Celovec. (Smrt.) V deželni bolnici je dne 14. t. m. na posledicah zastrupljenja krvi preminul landbundovski deželni poslanec g. Michael Feinig, kmet in posestnik žage v Št. Neži, župan občine Št. Peter na Vašinjah itd., v starosti 49 let. Ljudsko šolo je obiskoval v Svečah, kmetijsko in gozdarsko šolo v Celovcu in bil od 1906 do 1916 gozdar, od l. 1910 posestnik in od 1916 tudi lastnik žage in lesni trgovec. Vedno je podpiral stremljenja Heimabunda. Preko 5 let je bil deželni poslanec. V tem času se je smatral za zastopnika „bindišarjev“ v deželnem zboru. Vsekakor ga bo Landbund težko pogrešel. Pokopan bo 17. t. m. na domačem pokopališču. Naj v miru počiva!

Okrog nas. Iz jetnišnice deželnega sodišča v Celovcu so pobegnili trije jetniki. Niso jih še dobili, da bi jih vtaknili zopet v zapor. — Celovec ima samo dva bivša vojaka, ki imata zlato hrabrostno kolajno. Oba sta dobila domovinsko pravico v Celovcu. V težkih časih igrajo gg. odborniki teater. — Dne 6. t. m. so našli na Koroškem 18.826 podpiranih brezposelnih in 19.110 delavcev, ki iščejo delo. — Na Koroškem je 3163 obratov, ki se bavijo izključno s tujskim prometom. Ti obrati so imeli lani 33.231 postelj na razpolago. Tujcev je bilo lani na Koroškem 271.462, ki so prenočili 1.542.360 noči. V primeri z letom 1930 je padlo število tujcev za 22.087. Med tujci je bilo 5567 Jugoslovanov. Na slovenskem ozemlju smo jih mogli opaziti prav malo. — Neznani tat je vdrl v neko vilo v Krivi vrbi in odnesel gotovine in drugih dragocenosti v vrednosti 2500 S. Ko je stopil iz spalnice, ga je opazila neka ženska. To žensko je udaril po glavi in zbežal. Niso ga še dobili. — Vsled deviznih odredb je skoro popolnoma zastal obmejni promet. Jugoslovanski dobavitelji vzemajo v plačilo samo domačo valuto ali pa naš šiling po zelo nizkem kurzu. Sedanji devizni predpisi so trajno nevzdržljivi, ker bo še ta malenkostna izmenjava blaga prenehala. Imamo slučaj, da je hotel posameznik plačati Mohorjevi družbi v Celju udnino za letošnje leto v znesku 36 Din. Izpolniti je moral cel kup tiskovin in plačati preko S 1.50 stroškov. Koliko stroškov bo morala za nakazilo v meddržavnem klirinškem prometu plačati Družba, bomo šele videli. — Grebinjski župan Schwarz je imel smolo. Imel je psa, ki je postal 3. t. m. stekel. Letal je kot divji od vasi do vasi ter popadel mnogo psov, ki so jih morali vse postreliti. Popadel je tudi 13 letno deklico, ki je bila prepeljana v Pasteurjev zavod na Dunaju. Psa so končno vendar ustrelili. — Pred cerkvijo v Podgradu so našli nezavestnega posestnika Maurerja, p. d. Matevža in ga prepeljali v celovško bolnico, kjer je par dni nato umrl. Neki posestnik in dva pomožna delavca iz Podgrada so bili predani celovškemu deželnemu sodišču.

Svoj narod zatajiti je greh!

Ljubiti svoj narod je krščanska dolžnost!

Kdor svoj narod zataji, greši zoper 4., 5. in 8. božjo zapoved!

NAŠA PROSVETA

Prireditve. V nedeljo 21. februarja se vrši v Ratencah pri Ročičniku vsem dostopno skioptično predavanje „Kristusovo življenje“. Pričetek točno ob 3. uri popoldne. — Isti dan ob 3. uri ponovijo Šentjakobčani v svoji dvorani igro „Logarjeva sinova“.

Kazaze. (Društveno.) Sporočiti moramo, da smo imeli dne 24. januarja sestanek in občni zbor društva. Imeli smo kar štiri govornike. Na svečnico smo uprizorili igro „Namišljen bolnik“, ki je dobro uspela, čeprav je bil kratko odmerjen čas za vaje. Med fanti in dekleti je opaziti prav dobre igralske talente. Posebno fantje pevci so nas dobro zabavali. Hvala jim!

GOSPODARSKI VESTNIK

Kako rešimo naše domačije?

(Konec.)

Štediti se da tudi pri hrani. Vrniti se je treba zopet k stari kmečki hrani. Kava naj zopet izgine iz kmečkih hiš! Naj pride zopet mleko na mizo kot nekdanj. Kava glede redilnosti nikakor ne more tekmovali z mlekom. Tudi kaša naj dobi zopet prejšnjo veljavo v kmečki hiši. Ker jo sami pridelamo, nam pride dosti cenejši nego riž. Tudi ješpren je izginil več ali manj z našega jedilnega lista. Je pa to prav tečna jed, posebno če je zabeljena. Tudi fižol naj se bolj upošteva. Naj pride posebno pasiran večkrat na mizo! Žal, da sta grah in posebno leča skoraj popolnoma izginila iz naših krajev. Zelenjave naj gospodinji nikdar ne primanjkuje. Naj bi imele naše gospodinje več vrst zelenjave v zelenjadnih vrtovih nego doslej. Krompira nam menda ni treba priporočati, ker je itak dosti znan in priljubljen. Tako spoštovan menda pa še ni kakor pri Prusih, kjer ga poje povprečno vsak Prus po 2 kg na dan in to večinoma nezabeljenega. Graje vredno je, da se je med nami že skoraj čisto opustilo sušenje hrušk, češpelj in jabolok. Spominjam se, s kakšno slastjo sem med vojno žvečil nekuhane jabolčne krehle, ki jih je dobil neki kranjski tovariš od doma.

Kadar gospodinja postavi svinjetino ra mizo, naj je ne da v preobilni meri. Nasiti se naj človek pri kruhu in ne mesa. Koliko ljudi slišim tožiti, da se ob božičnih praznikih, ko je vedno sveža svinjetina na mizi, ne počutijo dobro.

Žgance še menda Slovenci vedno ljubimo, in prav je to.

Bob sem jedel šele parkrat in se ne spominjam, kako mi je teknil. Gotovo pa predstavlja olupljen ali pasiran bob krepko hrano za kmečko ljudstvo.

Skrb naših gospodarjev mora biti, da se v kuhinji kolikor mogoče izhaja z domačimi pridelki, na ne bo treba šilingov, ki so že zelo redki, nositi z doma.

Naše dečle hočejo skoro vse postati mestne frajle. Smilijo se mi starši, ki imajo kopicico hčerek, ki hočejo biti oblečene vedno po modi in na vsakem plesu, da se pokažejo fantom, kako so v najmodernejših cunjah lepe. Pa tudi dotične frajle so pomilovanja vredne, ker se sicer pravi pošteni kmečki fantje radi pasejo z očmi na njih, ali v zakon jih ne marajo, ker se boje, da bodo morali za take žene potrošiti preveč. Te frajle so za mestne gospode, ki pa tudi ne prihajajo na deželo neveste iskat.

Tudi fantje se tu in tam malo preveč po mestno postavijo. Ali to so večinoma fantje, ki so se tudi že drugače izneverili domači grudi.

Naj se zopet oglasi naš kolovrat, da bodo imeli naši tkalci zopet dela! Tožijo, da jim je pozimi dolgčas, ker so zavržani njih stoli na podstrešju. Ženske bi rade trle in brusile svoje jezičke na teritvah!

Lan in konoplja naj bi se zopet pojavila po naših dolinah. Naše stare mamice trdijo, da z domačimi platnenimi rjuhami ne morejo tekmovali nobene druge.

Po naših dolinah naj bi se zopet pojavilo nekaj ovac; vsaj toliko, da bodo krile domačo potrebo po volni.

Lani je bil moj šef z Mělnika na Češkoslovaškem ravnatelj tamošnje višje sadiarsko-vrtnarsko-vinarske šole na letovišču v Klopincu. Nosil je platneno srjaco z narodnimi vezinami. In kako mu je ta pristojala. In mi se sramujemo domačega blaga. Kam smo prišli? Ko bi se vrnila gospoda in ljudstvo nazaj k naravi, k stari priprostosti, bi bilo zopet dobro na svetu. Ko bo pogledala iz vsake bajte frajla v svili, so prerokovali naši dedje, tedaj bo slaba na svetu. In ti časi so prišli. Živimo v njih in res so hudi časi.

Preveč ljudi imamo, ki živijo od kmečkih žuljev in vsi ti hočejo lepo živeti; radi tega ne zadostujejo še tako visoki davki za njih potratno življenje, stanovanje in oblačenje, ali tudi mi sami smo začeli gospodo posnemati. Prišli smo končno tako daleč, da niti ne uvidimo več, da v tem tiru ne moremo več vleči voza naprej. Proč z razkošjem pri onih, ki upravljajo našo državo, proč z razkošjem pri vseh duševnih delavcih, proč z razkošjem pri telesnih delavcih! Samo tako bo izginila beda in se pojavilo zopet blagostanje.

Ali človek je po naravi sebičen, ljubi samo sebe, usoda drugih mu ni mar. Kadar bodo naši upravniki videli v vsakem človeku brata, tedaj bodo privoščili tudi ljudstvu človeka vredno življenje.

Tržne cene. Velikovec: biki 0.60—0.80, pitani voli 1.10—1.20, vprežni voli 0.90—1, jurci 0.80—0.90, molzne krave 0.70—1, pitane krave 0.50—0.80, tečice 0.80—1, zaklani prašiči 1.60—1.70, plemenski prašiči 1.40—1.50, ovce 0.60—0.80 S za kg žive teže; jajce 12—14 g, sirovo maslo 3.60—4.40 S, pšenica 30, rž, oves in proso 20, ječmen 28, koruza 14, krompir 14, ajda 20, leča 35, fižol 38—40 g, slanina 2.40 S. — Graški živinski trg: teleta 1.40—1.75, mesne svinje 1.95—2.10, špeharji 1.70—1.80, ovce 1.10—1.30 S za kg mesne teže. — Na dunajskem trgu je bil promet precej živahen in so se podražila teleta od 10 do 20 g, cene svinj so padle za nekaj grošev, cene govedi se niso izpremenile. — Vlada je zvišala uvozno carino za pšenico od 4 na 5 zlatih kron, znižala pa uvozno carino za rž od 4 na 2 zlati kroni. — V parlamentarnem gospodarskem odboru je bil stavljen 12. t. m. predlog, da se popolnoma prepove uvoz živine in mesa. Predlog je bil sprejet z enim glasom večine. Če ne bodo sosedne države sedaj rekly, vi Avstrijci, obdržite si svoje stroje in druge izdelke sami!

RAZNE VESTI

Okro v svet. Nove znamke manjše oblike dobimo 1. marca. — Malih rentnikov, ki dobivajo državno podporo, je v naši državi 25 624. Po stopnjah dobivajo na leto od 180 do 960 S podpore za svoj naložen razvrednoten denar. Če bi imel denar še svojo veljavo, bi nesle obresti nekoliko več in stara leta bi lahko vživali v boljših razmerah. — Od 15. marca naprej veljajo novi tovorni listi. — Nemčija: Največ krompirja porabi Nemčija. Na osebo pride letno 405 kg. Kar se tiče kruha, ga pojedjo v Belgiji največ: pride ga namreč 273 kg na osebo, v Avstriji 158 kg. — V kraju Fentschau v Meklenburškem je občinski odbor sklenil, da naj v znak štednje župan zniža plačo sebi in višjim uradnikom. Župan je odredil znižanje mesečno 10 pfenigov ali 17 grošev. — Ostale države: 63 domov je pogorelo pri požaru romunske občine Moinesti. — Dne 7. t. m. so v rudniku Marchienne eksplodirali plini. Eksplozija je zasula 25 rudarjev v rovu, globokem 1250 m. Samo tretjina rudarjev se je dala rešiti, pa še ti so ranjeni. Med njimi je 7 Slovencev. — V dravski banovini je 15 gimnazij in realnih gimnazij, 7 učiteljskih, 40 meščanskih in 840 osnovnih šol. Prosvetnih društev je 1500. V vsej Jugoslaviji je 9212 šol. 31.683 profesorjev in učiteljev ter 1.330.157 dijakov in učencev, za katere plačuje država na leto 858.000.000 din. — Pretekli teden je v Hollywoodu v Ameriki umrl znani angleški romanopisec Edgar Wallace, ki je napisal okrog 140 romanov, veliko iger in drugih spisov. Imel je največ čitateljev na svetu.